

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ.

—οοο—

Ἡ περὶ τῆς ἀγίαςσεως τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου διατριβή, ἡ καταχωρισθεῖσα ἐν τῷ 280 φυλλαδίῳ τῆς *Πανθώρας*, μεταφρασθεῖσα εἰς τὸ γαλλικὸν ἰδίωμα ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ *Union chrétienne* (N° 48, année 3me), τῇ ἐν Παρισίοις καθ' ἐξδομάδα ἐκδιδομένῃ, καὶ συνωδεύθη μετ' ἐπαίνων. Ὡς ἐνθυμεῖται ὁ ἀναγνώστης, ὁ συγγραφεὺς τὴν διατριβὴν ἐκείνην Κ. Λαμπρύλλος σκοπὸν εἶχε νὰ στηλιτεύσῃ, ὡς καὶ τινὲς ἐστηλίτευσεν, διὰ μαρτυριῶν καὶ ἀποδείξεων, τὴν ἀκρισίαν, εἰ μὴτι ἄλλο, τῶν παπιστῶν ἐκείνων οἵτινες δι' ἀσχυρίσθησαν ὅτι μόνῃ ἡ ἀνατολικὴ οὐχὶ δὲ καὶ ἡ δυτικὴ ἐκκλησίᾳ κατέταξεν μετὰ τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνον τὸν Μέγαν.

Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας.

Ἀναγγέλλομεν ἐπίτηδες τὴν μετάφρασιν ταύτην ἵνα ἐνηθρύνωμεν τοὺς περὶ τὴν φιλολογίαν καὶ τὰς ἐπιστήμας ἀσχολουμένους ὁμογενεῖς· οἱ σοφοὶ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης δὲν θεωροῦσιν, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐβέβη, ἀνάξια προσοχῆς τὰ διανοητικὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων. Ἐντὺς ἐλίγων μηνῶν δύο τοιαῦτα, δημοσιευθέντα διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας περιοδικοῦ, μετέφρασαν καὶ ἐπῆνεσαν, τὸ μὲν εἰς τὴν Ἀγγλικήν, τὸ τοῦ Κ. Πασπάτη, περὶ οὗ εἶπομεν ὀλίγα ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Ἰανουαρίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, τὸ δὲ εἰς τὴν γαλλικὴν, τὸ τοῦ Κ. Λαμπρύλλου. Ὅταν συγγράμματα, ὅποια ἡ *Edinburgh Review* καὶ *Eclectic Review* καὶ *Revue des Deux Mondes*, δὲν ἀπαξιῶσι τὰ ἔργα ἡμῶν, εἶναι συγκεχωρημένον νὰ ἔχωμεν τὴν περσυσμένην ὅτι ἡ φιλομάθεια κ' ἂν σώζῃ ἡμᾶς ἀπὸ τῆς περιφρονήσεως, εἰς ἣν ἀγωνιζόμεθα νὰ καταδικάσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς διὰ πολιτικῶν ἀνομιμάτων.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ Μεγάλου Κωνσταντίνου ὁ λόγος, παραθέτομεν ἐνταῦθα τὴν εἰκόνα τοῦ αὐτοκράτορος, πρὸς ταύτην δὲ καὶ τὸ πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ γεγραμμένης ἐρυθροῖς γράμμασι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ο ΜΕΛΑΣ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ.

Κατὰ τὸ Ἰταλικόν.

—οοο—

Πρὸ ἐλίγων ἐτῶν, ὡς οὐδεὶς ἀγνοεῖ, οἱ Σέρβοι ἠνάγκασαν τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Ἀλέξανδρον νὰ παραιτηθῇ καὶ ἀνεκάλεσαν εἰς τὸν θρόνον ὡς σωτῆρα τῆς πατρίδος τὸν ὀγδοηκοντούτη Μιλόσχην, ὃν θεωροῦσιν ὡς ἥρωα, καὶ ὅστις πρὸ εἰκοσιν ἐτῶν εἶχεν ἀποδιωχθῇ ἐκείθεν. Εἰπωμέν τινα περὶ τῶν προηγουμένων τοῦ τόπου του.

Ὁ Σέρβος αὐτοκράτωρ Στέφανος Δουσχάν κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα πλὴν τῆς Σερβίας ἐξουσίαζε καὶ τῆς Μακεδονίας, τῆς Θεσσαλίας, τῆς βορείου Ἑλλάδος καὶ τῆς Βουλγαρίας, αἵτινες ὁμῶς ταχέως ὑπεδουλώθησαν. Οἱ Τούρκοι ἐγένοντο ἀλληλοδιαδόχως κύριοι αὐτῶν· τὸ δὲ κάλλιστον μέρος τῆς Σερβίας ἔλαβε τὸ 1718 ἡ Αὐστρία, ὅπερ ὁμῶς μετὰ ταῦτα, τὸ 1739 μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Βελιγραδίου, ἐπανῆλθεν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Τούρκων, ὅτε οἱ Γενίτσαροι διέπραξαν πᾶσαν ὁμότητα, ὡς συνείθιζον εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Οἱ Σέρβινε ἢ Σέρβοι ἀπεδιώκοντο τῆς χώρας, ὅσάκις δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ πληρώνωσι τοὺς φόρους.

Οἱ Τούρκοι ἐγένοντο ἐκεῖ οἱ μεγαλειότεροι κτηματῖαι, καὶ κατέσχον τὰς κυριωτέρας θέσεις τὰς παραχούσας αὐταῖς τοὺς τρόπους νὰ καταδυναστεύωσι καὶ νὰ τυραννῶσι τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους. Ἡ δικαιοσύνη καὶ οἱ νόμοι κατηργήθησαν, οἱ δὲ Κατῆδες ἢ δικασταὶ δὲν εἶδον πώποτε δίκαιον εἰς Σέρβον!

Ἀντὶ ὅμων ἡρωϊκῶν καὶ ἐθνικῶν ἀσμάτων, ἕκαστος Σέρβιν εἶχε διὰ στόματος τὰ ἀκόλουθα·

« Ὅ,τι δὲν λαμβάνει ὁ παῖς τὸ λαμβάνει ὁ βένης, ὅ,τι δὲν ἀφαιρᾷ ὁ βένης, τὸ κλέπτει ὁ ἀγᾶς, ὅ,τι ἀφίνει ὁ ἀγᾶς, τὸ ἀρπάζει ὁ Γενίτσαρος, καὶ ὅ,τι οὗτος δὲν κλέπτει, οὐδὲ ὁ διάβολος τὸ δέχεται! ».

Ἐνεκὰ τούτου οἱ Σέρβοι, οἵτινες εἶναι φύσει ἐργατικοὶ καὶ ζωηροὶ ἐκπαισθέντες, ἐξουθενώθησαν, διεφθάρησαν καὶ πολλοὶ αὐτῶν ἠναγκάσθησαν ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὰ δάση ὡς Αὐδοῦκοι. Ἐκδικήσεις πλήρεις λύσσης καὶ σκληρότητος ἐπηκολούθησαν καὶ ἐκορυφώθησαν ἕκτοτε τὸ ὄνομα τῶν Αὐδοῦκων ἔλαβε τρομερὰν φήμην καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰωσήφ ὁ Β'. καὶ Αἰκατερίνη ἡ Β'. ἐκήρυξαν τῇ Πύλῃ πόλεμον ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι οἱ Γε-